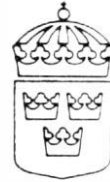

Motion till riksdagen

1989/90:Ub201

av Sigrid Bolkéus och Gunnar Thollander (båda s)
Historieämnet i gymnasieskolan

Mot.
1989/90
Ub201–205

Historia läses nu sammanlagt 9,5 veckotimmar på humanistisk och samhällsvetenskaplig linje, 6 veckotimmar på naturvetenskaplig och 4 veckotimmar på ekonomisk och teknisk linje. Timmarna är någorlunda jämnt fördelade över olika årskurser. Enligt Skolöverstyrelsens förslag reduceras de obligatoriska historietimmar till 6 timmar/vecka på H- och S-linjerna och 4 timmar/vecka på N-linjen, medan E- och T-linjerna får behålla sina 4 timmar. På de linjer som enbart får 4 veckotimmar historia förvisas ämnet helt till årskurs I, medan HS får behålla 2 av de 6 timmarna i årskurs 2.

Den föreslagna gymnasieorganisationen innebär en genomgripande förändring av nuvarande timplaner och ämnesfördelning framför allt på de treåriga humanistiska, samhällsvetenskapliga, ekonomiska, naturvetenskapliga och tekniska linjerna. Avsikten är att skapa en ökad flexibilitet och ge möjlighet åt såväl eleverna själva som kommuner och enskilda skolor att påverka utbildningsinnehållet och anpassa det efter individuella önskemål och lokala förutsättningar.

Syftet kan synas gott. Men resultatet ter sig förödande särskilt för vissa ämnen. Ett av dessa är historia.

Vilka möjligheter har då ämnet historia att hävda sig inom den timkvot som blir över efter nedskärningen för olika ämnen?

Sex timmar anslås till individuellt val i vardera årskursen på HSE-linjerna, 3-4 timmar på NT. I HS årskurs 3 förbehålls 6 timmar till så kallad HS-fördjupning, medan N-fördjupning förunnas 4 veckotimmar. Ekonomisk och teknisk specialisering ges också ett visst utrymme på respektive linjer. Dessutom föreslås specialarbetet få finnas kvar med 2 timmar i veckan under tredje årskursen på alla de här linjerna.

För det individuella tillvalet prioriteras befintliga ämnen, som inte längre blir obligatoriska: ett tredje främmande språk, bild, musik, latin, psykologi, teknik m.m. Men här uppräknas också en rad andra ämnen som tänkbara, allt från informations- och textbehandling till träteknik och lokalt utformat ämne. Bland de ämnen som SÖ säger sig vilja utarbeta särskilda kursplaner till hör idé- och lärdomshistoria, global överlevnad samt kost och hälsa.

Vad beträffar de s.k. fördjupningstimmarna i årskurs 3 är det bara på H- och S-linjerna som ämnet historia har någon chans. Här sägs det att man genom försöksverksamhet med framgång prövat specialämnena som informa-

tionskunskap, internationell politik, ekosofi och kulturkunskap. De ämnen eller ämneskombinationer som direkt föreslås är följande: religion, livs-
åskådning och kulturkunskap, kultur och historia, politik och samhälle, in-
formation och media, geografi och miljö. Vad som avgör valet kommer sann-
olikt att bero av vilka resurser i fråga om ekonomi och lärarkapacitet som
skolor och kommuner har.

Men för de ämnen som fått sina obligatoriska timtal kraftigt nedskurna
återstår enligt SÖ:s förslag att hävda sin ställning genom att slåss för sin exi-
stens. Det är möjligt att ett ämne som historia har vissa chanser att klara sig
hyggligt vid vissa skolor, men det kan också tänkas att det råkar mycket illa
ut. Som helhet kan förslaget bli förödande för ämnet, både genom timtalsre-
duktionen och genom nedflyttningen till de lägre årskurserna, som redan i
dag har svårt att hinna med de kursplaner som anges i gällande läroplan.

Även Riksförbundet för hembygdsvård med drygt 400 000 medlemmar
har i sitt remissyttrande uttryckt sin oro inför förslaget.

Historisk kunskap är väsentlig, inte minst för människor i vår tid. Vi behö-
ver alla vara förtrogna med vår historia, såväl den lokala som den riks- och
världsomfattande, för att kunna medverka i den demokratiska processen och
påverka vår miljö och vår framtid. Inte minst de ungdomar som utbildas till
experter på olika områden i samhället behöver en obligatorisk grund av hi-
storisk kunskap att stå på. Det är därför historieämnets ställning i gymnasiet
måste ha en generös sanktion i läro- och timplaner.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motio-
nen anförts om att ämnet historia på gymnasiets treåriga linjer vid den
förestående reformeringen av gymnasieskolan får behålla sin nuva-
rande ställning, uttryckt i obligatoriska timtal, fördelade på årskurser.

Stockholm den 11 januari 1990

Sigrid Bolkéus (s)

Gunnar Thollander (s)